

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Det bør være en selvfølge i et moderne samfund, at alle kan få deres børn passet på betryggende vilkår. Det er afgørende for et godt familieliv og barnets tryghed og udvikling. Alligevel er hovedreglen i dag, at der er en betydelig ventetid, ofte på 1 år eller mere, fra det tidspunkt barselorloven holder op, til der er mulighed for at få et kommunalt pasningstilbud. I den periode er mange henvist til private pasningsordninger baseret på sort arbejde. Det er dyrt, det er i mange tilfælde dårligt for barnet, og det er med til at undergrave skattemoralen, specielt fordi kommunerne i flere tilfælde endog har opfordret til sådanne ulovligheder. Andre er ude af stand til at genoptage deres arbejde grundet manglende pasningsmuligheder. Endvidere bevirker ventelisterne, at mange børnefamilier føler sig mere eller mindre stavnsbundet, fordi de ved en flytning kommer bagest i køen i den ny kommune. Det gør arbejdsmarkedet mindre fleksibelt.

Der er intet, der tyder på en forbedring af denne urimelige tilstand. Ganske vist har kommunerne i deres budgetter vedtaget at etablere ca. 10.000 nye pasningstilbud, men størstedelen af disse henvender sig til børn i den skolepligtige alder. Samtidig stiger antallet af småbørn i første halvdel af 90'erne hvert år med ca. 12.000. Det betyder, at behovet for offentlig småbørnspasning stiger med mindst 8.000-9.000 om året. Derfor er der desværre fortsat grund til at tro, at ventelisterne vil fortsætte med at vokse, hvis der ikke gribes ind.

Derfor foreslår SF, at der indføres en lovfæstet garanti for, at forældre kan få deres barn passet i en kommunal pasningsordning. Det er samme princip, der gælder for børn i den undervisningspligtige alder, jf. § 19 i lov om folkeskolen.

En sådan garanti kan desværre ikke indføres fra den ene dag til den anden. Forslagsstillerne vurderer, at garantien kan være i kraft i løbet af 1995. Indtil det tidspunkt skal kommunerne dog forpligtes til at sørge

for at afvikle eventuelle ventelister i det hurtigst mulige rimelige tempo.

Garantien og afviklingen af ventelisterne vil selvsagt belaste den kommunale økonomi. Der skal derfor etableres økonomisk mulighed for, at kommunerne kan klare disse udgifter. Det skal ske ved friere låneadgang, øgede statstilskud og mindre snærende rammer for de kommunale udgifter.

Den øgede udgiftsbelastning for kommunerne aktualiserer det problem, der i forvejen består med at sikre en rimelig mellemkommunal fordeling af udgifterne til børnepasning. Det skal der findes en løsning på.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

Ad 1

§ 69 i lov om social bistand pålægger allerede i dag kommunerne at sørge for »... det nødvendige antal pladser på daginstitutioner for børn...«. Denne garanti, som egentlig synes klar nok, har vist sig ikke at sikre nødvendig børnepasning. Derfor skal der indføres en formulering, der fastslår et egentligt retskrav for forældre på at få deres børn passet.

Garantien skal i første omgang gælde for småbørn, dvs. børn fra den alder, hvor den almindelige barselorlovsperiode udløber, til det tidspunkt, hvor barnet optages i 1. klasse (eller hvor undervisningspligten påbegyndes opfyldt på anden vis). Garantien skal også gælde i tilfælde, hvor forældrene først ønsker deres barn passet på et senere tidspunkt end barselorlovsperiodens udløb. Kommunen skal dog have krav på et rimeligt varsel. Specielt i flyttesituationer bør denne varslingsperiode søges gjort meget kortvarig.

Der indsættes samtidig en bestemmelse, der giver kommunen mulighed for at fravige pasningsgarantien frem til 1995 under forudsætning af, at den til gengæld sørger for at afvikle ventelisterne så hurtigt, det kan lade sig gøre under hensyntagen til den demokratiske proces, lokalplanvedtagelser, indhentning af licitationstilbud, byggetider etc.